

verildi. Geniş bir mürid halkasına sahip olan İmâd-i Fakih, Kirman'da yaptırdığı tekke de vefat etmiş ve burada defnedilmiştir.

"Şeyhülislâm-ı a'zam" unvanıyla anılan büyük bir din âlimi ve "kıdvet-i ekâbir-i meşâyih" unvanıyla tanınan büyük bir süfî olan İmâd-i Fakih'in şöhretinin Hindistan'a kadar yayılmış olduğu kaydedilmektedir. Aynı zamanda iyi bir şair olan İmâd-i Fakih'in şiirleri Hâfız-ı Şîrâzî'nin şiirleriyle konu ve mazmun bakımından benzerlikler gösterir.

Eserleri. 1. *Dîvân*. Kaside, gazel, rubâî, mukattaât, muhammes ve mersiye-lerden meydana gelen eser Rükneddin Hümâyûn-ı Ferruh tarafından yayımlanmıştır (Tahran 1348 hş./1969). 2. *Penç Genc*. İmâd-i Fakih'in beş mesnevisini Rükneddin Hümâyûn-ı Ferruh bu adla neşretmiştir (Tahran 2537 şahî/1978). Kitapta yer alan eserler şunlardır: a) *Şafâ-nâme* (*Mü'nisü'l-ibrâr*). Şah Şücâ' adına kaleme alınan eser 766'da (1365) tamamlanmıştır. Nizâmî-i Gencevî'nin *Maḥzenü'l-esrâr*'ının etkisi altında ve aynı vezinle (serî) yazılmış olup tasavvufî ve ahlâkî konuları içerir (s. 17-91). b) *Şoḥbet-*

nâme. Vezir Reşîdüddin Fazlullah-ı Hemedânî'nin oğlu Gıyâseddin Muhammed adına yazılan ve 731'de (1331) tamamlanan bu mesnevi edlâka dair çeşitli konular ele alınmıştır (s. 93-148). Eserin fütüvvet ahlâkına dair bölümü Herbert Wilhelm Duda tarafından Almanca'ya çevrilerek metniyle birlikte yayımlanmıştır ("İmâduddin Faḡih und die Futuwwa", *Archiv Orientalni*, 6 [1934], s. 112-124). c) *Maḥabbetnâme-i Şâhibdilân*. Tâceddîn-ı Irâkî adında bir İlhanlı vezirine ithaf edilen mesnevi 732'de (1332) tamamlanmıştır. Eser ruhla beden, bal arısı ile hurma, mumla pervane, gülle bülbül, zerre ile güneş, sivrisinekle fil gibi çiftler arasındaki tartışmaları konu alır (s. 149-203). d) *Dehnâme*. İmâd-i Fakih'in Şah Şücâ'a, şeyhlere ve dostlarına yazdığı mektupları ihtiva eder (s. 205-248). e) *Ṭarîkatnâme*. Emîr Mübârizüddin Muhammed adına kaleme alınmış olup 2800 beyitlik tasavvufî bir mesnevidir (s. 249-431). Müellif bu eseri nazmederken İzzeddin el-Kâşî'nin *Mişbâhu'l-hidâye*, Şehâbeddin es-Sühreverdî'nin *Avârifü'l-ma'ârif* adlı eserlerinden istifade ettiğini söyler.

BİBLİYOGRAFYA :

İmâd-i Fakih, *Dîvân* (nşr. Rükneddin Hümâyûn-ı Ferruh), Tahran 1348 hş./1969, neşredenin girişi; Devletşah, *Tezkire*, s. 254-256; Emîn Ahmed-i Râzî, *Heft İklîm* (nşr. Cevâd Fâzîl), Tahran 1341 hş./1961, I, 274-277; H. W. Duda, *Ferhad und Schirin*, Prag 1933, s. 98-100, 191-192; E. G. Browne, *Ez Sa'dî tâ Câmî* (trc. Ali Asgar Hikmet), Tahran 1339 hş., s. 340-344; Ma'sûm Ali Şah, *Ṭarâ'ik*, II, 680-681; *FME*, I, 273-278; Safâ, *Edebiyyât*, III/2, s. 985-995; K. Stolz, "Der Diwân des 'Imâduddin Faḡih", *WZKM*, XLIV (1942), s. 31-70; T. Ganjei, "The Genesis and Definition of a Literary Composition, the Dah-nâma (Ten Love-Letters)", *Isl.*, XLVII (1971), s. 59-66; H. Ritter, "Persische Handschriften", *Oriens*, XXIX-XXX (1986), s. 176-179; J. T. P de Bruijn, "Imâd al-Din 'Ali, Fakih-i Kirmânî", *EP² Suppl.* (Fr.), s. 415-416; a.mlf., "Emâd-al-Din 'Ali Faḡih", *Elr.*, VIII, 378-379.

TAHSİN YAZICI

İMÂD-i HASENÎ

(Emad Hâsî)

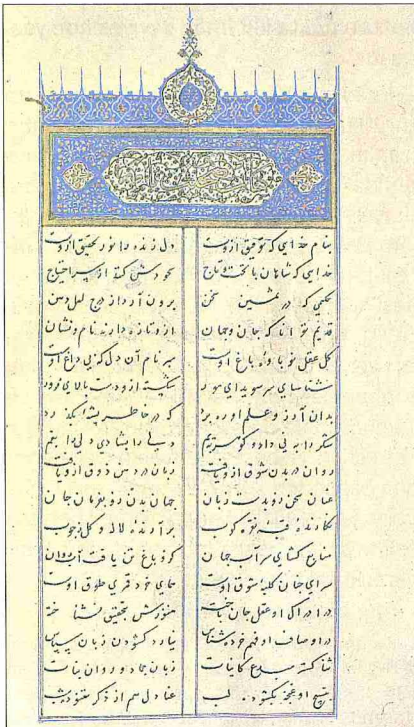
İmâd-i Hasenî-i Seyfî
(ö. 1024/1615)

Nesta'lik yazıyı
güzelliğinin zirvesine ulaştıran
Safevî hattatı.

961 (1554) yılında Kazvin'de doğdu. Hz. Hasan soyundan Kazvinli köklü bir aileye mensuptur. Tezkirelerde ve tarih kitaplarında adı Mîr İmâd olarak kaydedilmek-

tedir. Müstakimzâde, Abdülmuhammed Han ve Clément Huart onun İmâdülmülk lakabıyla anıldığını, bu lakabı kendisini hi-maye eden Safevî büyüklerinden bir kişiye nisbetle aldığını söylemişlerse de bu bilgi doğru değildir. Çünkü I. Şah Abbas'ın sarayına girmeden önce bu lakabı kullandığı bilinmektedir. Müstakimzâde, İmâd'ın asıl adının Muhammed, babasının adının Hüseyin olduğunu yazarsa da istinsah ettiği *Tekmiletü'n-Nefeḡât*'ta ismini "İmâd b. İbrâhim el-Hasenî" olarak kaydetmesine dayanarak kendi adının İmâd, babasınınkinin İbrâhim olduğu söylenebilir. Müstakimzâde, Abdülmuhammed Han ve Clément Huart'ın onu Hz. Hüseyin soyundan göstermeleri, kendisinden yarım asır sonra yaşamış olan ve bazan "Mîr İmâd-i Sâni", çoğunlukla da "Hüseynî" nisbesiyle imza atan İmâd-i Hüseyinî ile karıştırılmasından kaynaklanmaktadır. İmâd çocukluğunu Kazvin'de geçirdi. Devrinin geleneksel bilgileri yanında Mâlik-i Deylemî'den hat dersleri aldı. Daha sonra Tebriz'e giderek Muhammed Hüseyin adlı hattattan nesta'lik yazının inceliklerini öğrendi. Müstakimzâde onun Baba Şah'tan, Habîb ile Abdülmuhammed Han ise İsâ-yı Rengkâr'dan da istifade ettiğini yazarlarsa da İmâd'ın gençliğinde çok

İmâd-i Fakih'in *Maḥabbetnâme*'sinin ilk sayfası (Süleymaniye Ktp., Ayasofya, nr. 4131)

İmâd-i Hasenî'nin nesta'lik mâil kıtası (İÜ Ktp., İbnülemin, nr. 181-109)

yaşlı olan bu hattatların ona hocalık yapmalarını zayıf bir ihtimal olarak görmektedir. Ancak İmâd'ın bunların yazılarından faydalandığı kesindir.

İmâd yazılarında öncelileri Mir Ali Heravi'yi taklit etti. Onu taklit ederek yazdığı, halen Tahran'da Kitâbhâne-i Saltanatî'de bulunan "Münâcât-ı Emîrû'l-Mü'minîn 'Alî İbn Ebî Tâlib" adlı eser bu tesiri açık şekilde ortaya koymaktadır. Tebriz'e gittikten sonra Baba Şah'ın kitalarından istifade ederek sanatını ilerleten İmâd, 1014 (1605) yılından itibaren Mir Ali Heravi'nin yazılarındaki istikrar ve sağlamlıkla Baba Şah'ın yazılarındaki tatlılık ve yumuşaklığı birleştirip kendi üslûbunu ortaya koydu. Daha sonra Tebriz'den ayrılarak bir rivayete göre Osmanlı ülkesine gitti. Oradan Hicaz'a geçti. İran'a dönünce, I. Şah Abbas zamanında (1587-1629) devletin idarî ve askerî işlerini yürüten Ferhad Han Karamanlî'nin kütüphanesinde kâtip olarak çalışmaya başladı. Onunla birlikte Simnân, Damgan, Bistâm, Taberistan, Horasan ve Herat'a gitti. Ferhad Han'ın, kumandanlarından Allahverdi Han tarafından öldürülmesi üzerine Kazvin'e döndü. Burada hat hocalığı yaparak ve yazı yazarak geçinmeye çalıştı. Safevîler İsfahan'ı başşehir yaptıkları zaman birçok âlim ve sanatkâr gibi İmâd da oraya gitti. I. Şah Abbas'a bir arzuhal göndererek kendini tanıtmaya üzerine saraya davet edildi. Paris'te Bibliothèque Nationale'de bulunan bu arzuhal Mehdi Beyânî tarafından yayımlanmıştır (*Murakka'ı Gülşen*, s. 76).

Sarayda kâtiplik ve kitap istinsah etme yanında şehzadelere de güzel yazı dersleri veren, ayrıca saray dışından gelenlerin yetişmesine yardımcı olan İmâd, sanat hayatının en verimli on altı yılını geçirdiği İsfahan'da birçok öğrenci yetiştirdi. Oğlu Mir İbrâhim ile Nûreddin Muhammed el-Lâhîcî, Abdürreşîd Deylemî, Gevher Şad, Abdülcebbâr el-İsfahânî, Cemâl, Nûrây-ı İsfahânî, Mir Yahyâ el-İsfahânî, Alâeddin Sebzevârî, Mir Muhammed Mukîm et-Tebrîzî, Ebû Tûrâb el-İsfahânî ve İmâd üslûbunu İstanbul'a getiren Derviş Abdî-i Mevlevî bunların en tanınmışlarıdır.

İmâd sarayda çok sevilip takdir edilmiş, şahın kendisine gösterdiği yakın ilgiye şairlerle cevap vererek bu sahada da temayüz etmiştir. Kaynaklarda, kendisi gibi usta bir hattat olan Ali Rızâ-yi Abbâsî'nin etkisiyle şahın İmâd'dan giderek uzaklaştığı, geceleri yazı yazarken elinde şamdan tutarak Ali Rızâ'ya yardımcı olmasının

İmâd'ı gücendirdiği nakledilmektedir. Bu dönemde yazdığı şiirlerle Şaha ve etrafındaki serzenişte bulunan İmâd'ın zamanla Şaha arası açıldı. Şahın İmâd'dan *Şâhnâme*'yi istinsah etmesini istediği, İmâd'ın bu emre karşı lâkayt davranmasının şahı rencide ettiği de rivayet edilmektedir. Uzunca bir süre devam eden bu sürtüşmeler nihayet İmâd'ın öldürülmesiyle son buldu. Ancak onu ölüme götüren asıl sebebin ne olduğu kesin biçimde belli değildir. Kaynaklarda bunun Sünîlik'le itham edilmesi meselesi olabileceği belirtilmektedir. Mehdi Beyânî, Ali Kuli Hân-ı Vâlih-i Dağistanî'nin Tahran'da Millî Kütüphanesi'de bulunan *Riyâzû'l-Şu'arâ* adlı eserinden naklen İmâd'ın şahın işareti üzerine bir gece davete giderken yolda öldürüldüğünü söyler. İmâd'ın cenazesi şahın emriyle yapılan büyük bir törenle kaldırıldı. Ölümü İran, Hint ve Osmanlı ülkesinde üzüntüye sebep oldu. Bâbürlü Hükümdarı Cihangir'in, İmâd'ın katli münasebetiyle tertip ettiği dinî bir toplantıda, "Eğer İmâd'ı bana diri olarak verselerdi ağırlığına mücevher verirdim" dediği rivayet edilir. İmâd'ın oğlu Mir İbrâhim ile kızı Gevher Şad başlarına başka bir felâket gelmesinden korkarak Osmanlı ülkesine sığındılar. Kız kardeşinin oğlu ve

öğrencisi Abdürreşîd-i Deylemî ise Hindistan'a gitti. Burada Âgâ Reşîd adıyla tanınan Abdürreşîd-i Deylemî'nin Ekber Şah'a yazdığı bir arzuhalden, ailenin diğer mensuplarının İran'da yaşama imkânı bulamayıp Anadolu'ya geçtikleri anlaşılmaktadır (Mehdi Beyânî, *Ahvâl ü Âşâr-ı Hoşnûvisân*, II, 529).

İmâd'dan sonra hiçbir hattat onun harflerin en, boy, çanak, küp, keşide ve bağlantılarında, satır anlayışında ortaya koyduğu kurallara yeni bir şey ilâve edememiştir. Kaçarlar'dan Nâsirüddin Şah zamanında yaşamış olan Muhammed Rızâ Kelhûr keşideleri kısaltmak, dal, râ ve "vav"ları küçük ve harflerin gövdelerini kalın yazmak suretiyle bir değişiklik yapmış ve bu değişiklik bir yenilik gibi görülmüşse de bu üslûp yaygın kabul görmemiştir. Bugün bazıları bu üslûbu celi nesta'likte kullanmakla beraber genellikle İran'da İmâd'ın üslûbu tercih edilmektedir.

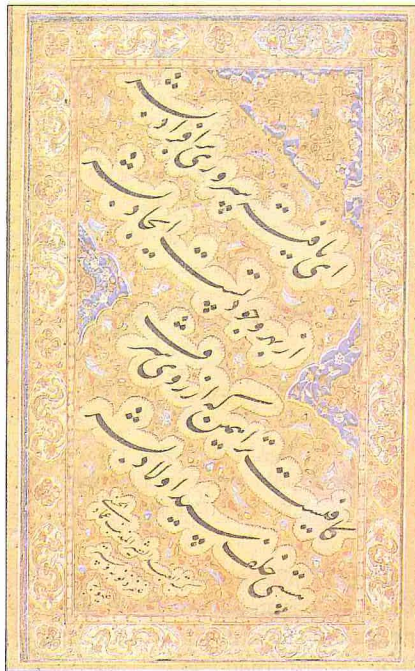
Yazılarında İmâd'ü'l-Hasenî, Mir İmâd, Mir İmâd-i Hasenî, Mir İmâd-i Hasenî-i Kazvînî, İmâd'ü'l-Mülki'l-Hasenî, İmâd'ü'l-Mülki'l-Kazvînî, İmâd'ü'l-Mülki'l-Hasenî's-Seyfî, İmâd'ü'l-Hasenî'l-Kazvînî gibi imzalar kullanan İmâd'ın üslûbu, XVII. yüzyılın başından itibaren bütün İslâm ülkelerine yayılmaya başlamış, Osmanlı-Türk hattatları da XIX. yüzyılın başlarında Yesârîzâde Mustafa İzzet tarafından Türk nesta'lik ekolü kuruluncaya kadar onun etkisinde eser vermişlerdir. Veliyyüddin Efendi, Kâtibzâde Mehmed Refî Efendi, Yesârî Mehmed Esad ve daha birçok Türk hattatı nesta'liki İmâd seviyesinde yazmıştır.

İmâd'ın kitap, risâle, murakka' ve kıta türü birçok yazısı günümüze ulaşmıştır. İran'ın çeşitli kütüphanelerinde, İstanbul'da Topkapı Sarayı Müzesi, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi ile Türk ve İslâm Eserleri Müzesi'nde yazıları bulunmaktadır. İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi'nde kayıtlı (FY, nr. 1427, 1428, 1488, 1492) murakka'lar içinde çok güzel kıtaları yer almaktadır. Ayrıca Hindistan kütüphanelerinde, Kahire, Kâbil, Paris ve Leningrad'da da eserleri vardır. Ona nisbet edilen ve nesta'lik yazının kaidelerinden bahseden *Âdâbü'l-meşk* adlı risâle Baba Şah'a aittir. Sanatkârın bilinen tek celi nesta'lik yazısı İsfahan'da Mir Fendereski Tekkesi'ndedir.

BİBLİYOGRAFYA :

Kummî, *Gülstan-ı Hüner*, s. 121-122; Mehdi Beyânî, *Ahvâl ü Âşâr-ı Hoşnûvisân*, Tahran 1363 hş., II, 518-538; a.m.f., "Mir İmâd'ü'l-Hasenî", *Murakka'ı Gülşen*, Tahran 1368 hş.,

İmâd-i Hasenî'nin bir başka nesta'lik mâil kıtası (İÜ Ktp., İbnülemin, nr. 180-133)

s. 73-88; *Gülzâr-ı Savâb*, s. 67-68; Suyolcuzâde, *Devhatü'l-küttâb*, s. 91-92; Müstakimzâde, *Tuhfe*, s. 695-696; Habîb, *Hat ve Hattâtân*, İstanbul 1306, s. 211-215; Abdülmühammed Han, *Peydâyiş-i Haft u Hattâtân*, Kahire 1345, s. 163-173; Habîbullah Fezâilî, *Atlas-ı Haft*, İsfahan 1362, s. 522.

ALİ ALPARSLAN

İMÂDÎ (عمادى)

Hâmid b. Ali b. İbrâhîm ed-Dımaşkî
(ö. 1171/1758)

Hanefî fakihî.

10 Cemâziyelâhîr 1103 (28 Şubat 1692) tarihinde Dımaşk'ta doğdu. *el-Hidâye* müellifi Burhâneddin el-Merginânî'nin soyundan olup selefleri gibi büyük dedelerinden İmâdüddin'e nisbetle anılır. Dımaşk'ta öğrenim gördü. Hocaları arasında Hanbelî müftüsü Ebû'l-Mevâhib b. Abdülbâkî ed-Dımaşkî, Abdülganî b. İsmâîl en-Nablusî, Yûnus b. Ahmed el-Mısrî, Şâfiî müftüsü Ahmed b. Abdülkerîm el-Gazî sayılabilir. 1128'de (1716) hac farızasını yerine getirmek üzere gittiği Mekke ve Medine'de bazı âlimlerden ders ve icâzet aldı. Tahsilini tamamladıktan sonra Emeviyye Camii'nde ders vermeye başladı ve 1137 yılı Ramazan ayı ortalarında (Mayıs 1725 sonları) Dımaşk Hanefî müftüsü oldu ve bu görevi vefatına kadar sürdürdü. Bu arada çeşitli medreselerde ders verdi. 6 Şevval 1171 (13 Haziran 1758) tarihinde Dımaşk'ta vefat etti. Fıkıh, ferâiz ve edebiyat sahasında derin bilgisi bulunan, halkın ve idarecilerin saygı duyduğu İmâdî'nin eserleri birkaçı dışında risâle mahiyetindedir (bir listesi için bk. Murâdî, II, 12).

Eserleri. 1. *Muğni'l-müsteffî 'an su'âli'l-müftî* (*et-Fetâva'l-Hâmidîyye*). Müftülük yaptığı sırada kendisine gelen sorulara verdiği cevaplardan oluşan iki ciltlik bir eserdir (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, Fikhü'l-Hanefî, nr. 3655-3656, 8045). Kitap İbn Âbidin tarafından delillerin özetlenmesi, sorular ve cevapların kısaltılması, tekrarlar ve çok yaygın meselelerin çıkarılması suretiyle *el-'Ukûdü'd-dürriyye fi tenkihi'l-Fetâva'l-Hâmidîyye* adıyla ihtisar edilmiştir (I-II, Bulak 1300; Kahire 1310). 2. *Mişbâhu'l-felâh şerhu Nûri'l-îzâh*. Şûrûnbülâî'nin Hanefî fıkına dair *Nûrû'l-îzâh* adlı eserinin şerhidir (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, Fikhü'l-Hanefî, nr. 6160). 3. *Cemâlû's-sûreti ve'l-lihye fi tercemeti seyyidînâ Dihye*. Sahâbeden Dihye b. Halife el-Kelbî'nin hayatına dair

dir (Princeton Üniversitesi Ktp., Yahuda, nr. 509; Medine el-Mektebetü'l-Mahmûdiyye, nr. 90; Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3445, vr. 144-146). 4. *el-Havka-le (Haraka) fi'z-zelzele*. 1171 (1757) yılında Dımaşk'ta meydana gelen deprem hakkındadır (el-Mektebetü'l-Mahmûdiyye, nr. 90; Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3444, vr. 25-27). 5. *Beyânü ihtilâfi ârâ'i'l-muḥakkıḳîn fi mes'eleli ru'cû'î'n-nâzir 'ale'l-mustaḥıḳḳîn*. Vakfın zaruri ihtiyaçları olduğu halde vakıf görevlisinin (nâzir) lehtarlara verdiği dönebilmenin hükmünü konu alır (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, nr. 4260; Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3444, vr. 62-65). 6. *el-İthâf fi şerhi hutbeti'l-Keşşâf*. Zemaşerî'ye ait *el-Keşşâf* adlı tefsirin girişinin şerhidir (Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3444, vr. 1-25).

İmâdî'nin diğer eserleri de şunlardır: *Dev'ü's-sabâh fi tercemeti seyyidînâ Ebî 'Ubeyde b. el-Cerrâh* (Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3444, vr. 72-89; Princeton Üniversitesi Ktp., Yahuda, nr. 509); *Ḳurretü 'ayni'l-ḥazzi'l-evfer fi tercemeti's-Şeyḫ Muḥyiddîn el-Ekber* (Medine el-Mektebetü'l-Mahmûdiyye, nr. 90; Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3445, vr. 66-85); *ed-Dürü'l-müsteṭâb fi muvâfaḳâti 'Ömer b. el-Ḥattâb ve Ebî Bekr ve 'Alî Ebî Türâb ve tercemetü-hüm ma'a 'iddetin mine'l-aşḥâb* (Nu-roosmaniye Ktp., nr. 428, 575; Bağdat, Evkaf, Hadis, nr. 2952; Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3445, vr. 151-226; Târih, nr. 268); *el-Lüm'a fi beyâni (taḥrîmi)'l-müt'a* (Dârü'l-kütübî'z-Zâhiriyye, Fikhü'l-Hanefî, nr. 7077, müellif hattı; Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3444); *Mişbâhu'l-felâh fi du'â'i'l-istiftâh* (Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3444, vr. 90-128); *el-'İkdû's-semîn fi tercemeti Şâhibi'l-Hidâye el-İmâm Burhâniddîn* (Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye, Mecâmi', nr. 3445, vr. 146-149).

Müellifin çeşitli konularda yazmış olduğu yirmi kadar risâlesi yine Dârü'l-kütübî'l-Mısrîyye'deki iki mecmua içinde bulunmaktadır (nr. 3444, 3445).

BİBLİYOGRAFYA :

Murâdî, *Silkü'd-dürer*, II, 11-17; Serkis, *Mu'cem*, I, 152, 153; Brockelmann, *GAL Suppl.*, II, 434; *İzâhu'l-meknûn*, I, 13, 19, 48, 96, 291, 315, 365, 390, 424, 432, 447, 496; II, 69, 74, 105, 117, 156, 223, 247, 493, 495, 520, 579, 670, 675, 676; *Hediyetü'l-'ârifin*, I, 261; Fuâd Seyyid, *Fihristü'l-maḥtûṭât*, Kahire 1380-83/1961-63, I, 8, 9, 57, 159, 172, 176, 220, 290, 296, 305, 344, 357, 368, 374, 384, 426, 451; II, 102, 103, 107, 128, 137, 201, 224, 227, 281;

III, 57, 67, 123, 173; Abdülhay el-Kettânî, *Fihristü'l-fehâris*, II, 208; Selâhaddin el-Müneccid, *Mu'cemü'l-mü'errihine'd-Dımaşkıyyîn*, Beyrut 1398/1978, s. 358-359; Nüveyhiz, *Mu'cemü'l-müfessirin*, I, 133-134; M. Mutî' el-Hâfiz, *Fihristü maḥtûṭâti Dâri'l-kütübî'z-Zâhiriyye: el-Fikhü'l-Hanefî*, Dımaşk 1400-1401/1980-81, I, 113, 488-492; II, 9, 132, 175-176, 190-191; Ahmet Özel, *Hanefî Fıkıh Âlimleri*, Ankara 1990, s. 146-147.

SAFFET KÖSE

İMÂDÎ-GAZNEVÎ (عمادى غزنوى)

(ö. 550/1155 [?])

İranlı şair.

İran edebiyatının ilk tezkirelerinden birini yazan Avfî dışında (*Lübâb*, II, 257) bütün tezkirelerde İmâdî'den İmâdî-i Şehriyârî olarak söz edilmektedir. Ancak Avfî de dahil tezkire müelliflerinin hiçbiri onun adını vermemiştir. Mahlası veya nisbesi olan İmâdî'nin, 515'te (1121) Mâzenderan'ın bir bölümünü ele geçiren İmâdüddeve Ferâmerz'in adıyla ilgili olduğu, bu hükümdar hakkında yazdığı bir kaside ve mersiyeden anlaşılmaktadır. Lutf Ali Beg Âzer, İmâdî'nin Rey civarında Şehriyâr kasbasından olması sebebiyle Şehriyâr nisbesini aldığı söyler (*Âteşkede*, s. 118, 220, 229). Ancak küçük bir bölgeyi elinde bulunduran hükümdarlara o dönemlerde "şehriyâr" denildiği için Şehriyâr nisbesini bu unvan dolayısıyla da almış olabilir. 489'da (1096) ölen Melik Argun b. Alparslan için kaside yazdığına bakılarak bu tarihten yirmi yıl kadar önce (469/1076) doğduğu söylenebilir.

Bir süre Gazneliler'den III. Mesud'un ordusunda çalışan İmâdî, bu hükümdarın ölümünden (508/1114) sonra Mâzenderan'da Bâvendiler'den İmâdüddeve Ferâmerz'in sarayına intisap etti. Onun vefatının (530/1135) ardından Irak'a giderek I. Tuğrul b. Muhammed'in hizmetine girdi. Bazı kaynaklarda II. Tuğrul (1177-1194) için de kasideler yazdığı kaydedilmekteyse de bu bilgi doğru değildir. İmâdî'nin vefat tarihi de ihtilâflıdır. Bunun için verilen 530 (1136) ve 550 (1155) yıllarından ikincisi gerçeğe daha yakın görünmektedir.

Seyyid Hasan Gaznevî, Edîb Sâbir, Fekî-yi Şîrvânî, Kavâmî-yi Râzî, Sa'deddin Es'ad b. Şihâb-ı Buhârâî, Mecdüddin b. Adnân, Yûsuf b. Nâsır el-Kâtib gibi çağdaş şairler İmâdî'nin şiirlerini örnek almışlar, tezkire yazarları kendisinden övgüyle söz etmişlerdir. Melik Argun b. Alparslan, Melik Togan b. Alparslan, İmâ-